

זהר חדש

פרשת תולדות

מאמר מן האדום האדום הזה

(א) ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. אמאי כתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום, הווא אדום, כד"א ויצא הראשון אדמוני. ותבשילא דיליה אדום, דכתיב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. וארעא דיליה אדומה, דכתיב ארצה שעיר שדה אדום. וגוברין דיליה אדומין, דכתיב הווא עשו אבי אדום. ומאן דזמין לאתפרעא מניה אדום, דכתיב דודי צח ואדום. ולבושיה אדום, דכתיב מדוע אדום ללבושך, וכתיב (ה) מי זה בא מאדום .

סתרי אותיות

מאמר שבעה יומין עלאין

(ב) ד ת"ח, שבעה יומין עלאין, ברא קב"ה בעלמא. ועלייהו שתיל ובני עלמין. הה"ד, ה) כי ששת ימים עשה ה', ולא כתיב בששת.

חלופי גרסאות

א בדפו"י כתבו בדקל"ט ב' חסר תוספתא א. ב ג"א ל"ג הוא אדום (קראקא). ג בדפו"י כתבו אמר ר' יהודה שם. ד בדפו"י כתבו לפרשת תולדות יצחק.

מסורת הזהר

(א) (בראשית כה) תולדות כח צ"א. (ב) (שם) שם יג צ"א. (ג) (בראשית לו) שם לו צ"ו. (ד) (ישעיה סג) תולדות לו צ"ט ח"ב רטו. (ה) (שם) שם צ"י. (ו) (שמות כ) ח"ב צ. ח"ג צד : רצו : ת"ז ת"א כי : ז"ח כס ט"ב של"א.

הסולם

מן האדום האדום הזה

שעתיד להפרע ממנו הוא אדום, שכתוב, דודי צח ואדום. ולבושו אדום. שכתוב, מדוע אדום ללבושך. וכתוב, מי זה בא מאדום.

פתרי תורה

מאמר שבעה יומין עלאין

(ב) ת"ח שבעה יומין וכו' : בוא וראה שבעה ימים עליונים, שהם חג"ת נהי"מ, ברא הקב"ה בעולם, ועליהם שתל ובנה עולמות. ז"ש

מאמר

מאמר מן האדום האדום הזה

(א) ויאמר עשו אל וגו' : ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. שואל, למה כתוב ב' פעמים האדום. ומשיב, אלא משום שכל מה שיש לעשו, הוא אדום. הוא אדום, כמש"א, ויצא הראשון אדמוני. התבשיל שלו אדום, שכתוב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה, והארץ שלו אדומה, שכתוב, ארצה שעיר שדה אדום. ואנשים שלו אדומים, שכתוב הוא עשו אבי אדום. ומי (דפו"י דף כ"ו טור ג)

ג) ולקביל אינון שבעה יומין עילאין, ברא בארעא שבעה זכאי קשוט, לקיימא לון, ולאנהרא לון, כל חד וחד לקביל יומיה. ושתיל להו, כל חד וחד בדרא דאתחזי ליה. ואינון אבהן דעלמא, אברהם יצחק ויעקב ויוסף ומשה ואהרן ודוד.

ד) ואינון איקרון הרים, הררי קדם, דאינון תליין מאינון שבעה יומין עילאין ה דאמרן. ו' יומי בראשית, וז' דקיימא קמייהו, הה"ד ז ובית דוד כאלהים ז כמלאך ה' לפניהם.

ה) ואע"ג דאיהו שביעאה, ח רביעאה איהו ביומין. ויוסף איהו שביעאה. אבל כד ט אתכלילת ביה ביוסף, ויהיב ליה תוספת תפנוקא מבי מלכא, אקרי אוף . איהי שביעאה.

חלופי גרסאות

מסורת הזוהר

ה ג"א ל"ג דאמרן ו' יומי בראשית (קראקא). ו ג"א דאזיל (וינציא). ז ג"א ל"ג כמלאך ה' לפניהם (קראקא). ח ניסח אחר לא גרסינן מן רביעאה עד סוף האות (קראקא). ט ניסח אחר אתכליל (וינציא). י ג"א איהו (וינציא).

שבעה יומין עלאין

הסולם

מאמר

המלכות ליום ד', נמצא היסוד יום ז'. אבל, כשהמלכות נכללת ביוסף, שהוא יסוד, והוא נותן, למלכות, תוספת מעדנים מבית המלך, שהוא ז"א, נקראת אף המלכות שביעי.

פירוש. כבו נתבאר שיש ב' מצבים במלכות, שבמצב הא' היא בסוד ב' המאורות הגדולים, שמקבלת מצד שמאל דבינה, כמו שז"א מקבל מצד ימין דבינה. ואז נבחנת המלכות שהיא בקומה שוה עם ז"א, שחג"ת דז"א הוא לימין והמלכות לשמאל. והמצב הב' הוא אחר שנתמעטה והיתה לנקודה תחת יסוד דז"א. שאז היא נכנית לנוקבא דז"א, שתקבל מז"א, ולא מבינה. וגם במצב הב' שולטים בה הכלים דמצב הא', (כנ"ל לך אות פ"ה ע"ש). ולפיכך, נבחנות במלכות ב' בחינות. א) השורש שנשארה בה ממצב הא', שמבחינה זו היא רביעית לחג"ת, שחג"ת ה"ס ימין והמלכות היא שמאל, ואז היא ספירה רביעית. והיא הנקראת מלכותא דדוד. ומבחינה זו נאמר בה אבן מאסו הבונים, (כנ"ל לך אות פ"ה) וכן מבאר הזוהר (בראשית א' אות ק"יח) שאומר, ויומא רביעאה, איהו יומא מאיס מבונים, כד"א אבן מאסו הבונים. ע"ש. ב) הוא השליטה של מצב הב', שמבחינה זו, נבחנת שמקבלת מן יסוד דז"א שנקרא יוסף. ואז היא ספירה שביעית. והיא נקראת מלכותא דיוסף, דהיינו שמקבלת מיוסף שהוא יסוד דז"א. וז"ש רביעאה

ז"ש, כי ששת ימים עשה ה'. ולא כתוב בששת ימים עשה ה'. להורות שהכונה היא על הימים העליונים.

ג) ולקביל אינון שבעה וכו': וכנגד אלו שבעה ימים עליונים, חג"ת נה"מ, ברא בארץ, שבעה צדיקי אמת, לקיים אותם ולהאיר אותם, כל אחד ואחד כנגד יומו העליון. שכל אחד משבעת הצדיקים, מקבל מהיום שכנגדו, שבשבעת הימים העליונים. ושתל אותם, כל אחד ואחד בדור הראוי לו. והם אבות העולם, אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, דוד. פירוש. מה שחושב, יוסף לפני משה, אינו משום שהוא נצח, ומשה הוא הוד, אלא שחשבם לפי סדר לידתם. ולא לפי סדר הספירות. וזה ודאי, שיוסף הוא תמיד יסוד.

ד) ואינון אקרון הרים וכו': והם נקראים הרים, הררי קדם, שהם תלויים מאלו שבעת הימים העליונים שאמרנו, שהם ששת ימי בראשית, חג"ת נה"מ, ויום השביעי, שהוא מלכות, העומד לפניהם. ז"ש, ובית דוד, דהיינו המלכות, כאלקים כמלאך ה', לפניהם. דהיינו לפני חג"ת נה"מ.

ה) ואע"ג דאיהו שביעאה וכו': ואע"פ, שהמלכות, שהיא דוד, הוא שביעי, הוא רביעי בימים, דהיינו שאחרי חג"ת, היא מלכות מבחינת דוד (כנ"ל בהסולם אות פ"ה). ויוסף שהוא יסוד, הוא שביעי, דהיינו אם תחשוב (דפו"י דף כ"ו טור ג')

(ו) וכלהו אחידו בה בשכינתא, ברזא דשבעה. בגין דשכינתא איקרי בת שבע. בת מאימא עילאה, דאיהי כללא דשבע דרגין כ דעמה. ואיהי דרגא דצדק, עשיראה דאינון ספירין, דאיקרי בהו קב"ה.
 (ז) ואיקרי שביעאה בקרא, (ח) דלך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל וכו', עד הממלכה. ומ"ט, והא רביעאה היא ליומי. אלא בגין דאיהי נטיעה בתראה, ואתכלילת בשביעאה, בג"כ נטלה שמייה, וכולא חד.
 (ח) וכל חד וחד מאבהן, ידע ליה לקב"ה, מגו אספקלריא דיליה. אברהם ידע ליה, מגו חסד, דאיהו מדת הגדולה, מדת החסד, ימינא דמלכא. ועל דא אחיד בה, ולא שביק לה לעלמין, ועביד טיבו עם בני נשא, ואוקמוה. דהא עובדוי סליקו ליה כ בהאי דרגא.
 (ט) יצחק ידע ליה בדרגא דגבורה, דאקרי פחד יצחק, ודחיל ליה לעלמין.

מסורת הוהר

(ח) (ד"ה א כט) ב"א רעה צ"ב.

חלופי גרסאות

כ נ"א דעמיה (דפוסים הראשונים). ל נ"א ל"ג בהאי דרגא (קראקא).

מאמר

הסולם

שבעה יומין עלאין

רביעאה איהו ביומין, שהיא המלכות אחרי חג"ת, שזה משורש המצב הא' שנשאר במלכות. אבל כד אתכלילת ביה ביוסף וכו' אקרי אוף איהי שביעאה. והיינו מצד מצב הב', אחר שנתמעטה לנקודה תחת היסוד. שאו נבחת לספירה שביעית.

(ו) וכלהו אחידו בה וכו' : וכל הספירות נאחזות בשכינה, כשהיא בסוד שבעה, כי כשהיא במצב הב' יש לה כל השלימות. כי השכינה נקראת בת שבע, שהיא בת לאמא עלאה, שהיא בינה, שהיא כוללת שבע מדרגות תחתונות עמה. והיא, המלכות, היא מדרגת צדק שהיא העשירית של הספירות האלו, שנקרא בהם הקב"ה. כלומר, אם נחשוב מכתר ולמטה נמצא שהמלכות היא ספירה העשירית.

לרביעית במצב הא' (כנ"ל אות ה') היינו רק משום עליה, שעלתה המלכות ממקומה. ונכללה בנוקבא דז"א שבגופו (כמ"ש באדרא רבה דף קפ"ו ד"ה ובתחילת) ומחמת עליה זו, נעשתה המלכות רביעית, והיסוד שביעי. וז"ש, אלא, בגין דהיא נטיעה בתראה, שמסדר אצילות הספירות, נאצלה המלכות באחרונה, אחר היסוד. ומה שנעשתה רביעית, אינו אלא מחמת עליה. ואתכלילת בשביעאה, וגם היא נכללת ביסוד, שנקרא שביעי, דהיינו במצב הב', שהיא חוזרת ונעשית נקודה תחת היסוד דז"א, ונכללת בו (כנ"ל אות ה') ומשום ב' טעמים אלו נקראת המלכות שביעי.

(ח) וכל חד מאבהן וכו' : וכל אחד ואחד מן האבות, ידע את הקב"ה מתוך המראה המיוחדת שלו, אברהם ידע את הקב"ה מתוך החסד, שהוא מדת הגדולה, שבמקרא הנ"ל, לך ה' הגדולה והגבורה, שהוא מדת החסד, יד ימינו של המלך. ועל כן אחז בה, בספירת החסד, ולא עזב אותה לעולם, ועשה חסד עם בני אדם. והעמידוהו, כי מעשיו הטובים שעשה היו עולים במדרגה זו של חסד, דהיינו לעשות חסד עם הבריות.

(ז) ואיקרי שביעאה בקרא וכו' : והמלכות נקראת שביעית, במקרא, לך ה' הגדולה והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד, כי כל בשמים ובארץ, שהוא יסוד הנקרא כל, עד הממלכה, דהיינו לך ה' הממלכה, שהיא המלכות, הרי שהיא שביעית במספר הזה. ומהו הטעם, והרי המלכות, יום רביעי היא לימים. ולמה היא כאן שביעית. ומשיב, אלא משום שהיא נטיעה אחרונה, ונכללה בשביעי, משום זה לקחה שמו, והכל אחד.

פירוש. המלכות היא באמת נטיעה אחרונה, שנאצלה ויצאה אחר יסוד דז"א, ומה שנחשבת (דפ"י דף כ"ו טור ג')

(ט) יצחק ידע ליה וכו' : יצחק ידע את הקב"ה, במדרגת הגבורה, הנקראת פחד יצחק. והיה ירא אותה לעולם. יעקב ידע את הקב"ה, מתוך מדת התפארת, שהיא כולה מחסד

יעקב ידע ליה, מגו דרגא דתפארת. דאיהו כליל מחסד ומפחד, ואקרי אמת, ואחיד בה. הה"ד, ט) תתן אמת ליעקב.
 י) יוסף ידע * ליה לקב"ה, מגו ההיא אספקלריא, דאקרי כל. ועל דא איקרי יוסף מ כלכל, דכתיב י, ויכלכל יוסף. ואיקרי נ יסוד עולם.
 יא) משה ואהרן אינון תרין כרובין, דאשתמע קלא דלעילא מבינייהו, ועל דא אתייהיבת אורייתא על ידיהו. הה"ד, ונועדתי לך שם ודברתי אתך וגומר. ואינון תרין כרובין דלעילא, אינון נצח והוד, ואינון תרין סמכין דגופא.
 יב) כגוונא דא, אית לה למטרוניתא לתתא, תרין כרובין ס תחותה, ו דינקין מינה. ואינון עילאין ודאי, על ארון העדות, דאיקרי צדק, ארונא דעדות. ומאן עדות. דא יוסף, הה"ד ט עדות ביהוסף שמו. ואיקרי תורה שבכתב, והאי ארונא תורה שבעל פה.
 יג) ת"ח, כל אינון פ אבהן עילאין דאחידן לעילא, רמיזן כלהו בתורה שבכתב, תורת ה'. ודוד דאיהו. אחיד בכרייתא, דאיהי תורה שבע"פ, רמיזא כדברי קבלה. ז ובג"כ אקרי קבלה, דמקבלת נהירו מתורה שבכתב, דאיקרי צדיק, ואיקרי יוסף, ואיקרי כל.

חלופי גרסאות

ט) (מיכה ז) לך קמח צ"ב. י) (בראשית מז) בהשמטות מ נ"א כל ואקרי יסוד ואקרי צדיק יסוד עולם ול"ג מן כלכל עד סוף האות (קראקא). נ נ"א מוסיף צדיק יסוד (וינציא). ס נ"א תחות ה' (קראקא). ע נ"א ל"ג דינקין מינה (קראקא). פ נוסח אחר בנין (דפוסים הראשונים). צ נוסח אחר לא גרסינן ובג"כ אקרי קבלה (קראקא).

מסורת הזוהר

שבעה יומין עלאין

הסולם

מאמר

מחסד ופחד, כי ת"ת ה"ס קו האמצעי הכלול מבי קצוות ימין ושמאל. שהם חסד ופחד. ונקרא אמת ואחיד בה. ז"ש תתן אמת ליעקב.

יב) כגוונא דא אית וכו': כעין זה יש למלכה שהיא דוד למטה, ב' כרובים תחתיה, שהם מטטרון וסנדלפון. היונקים ממנה. ואלו ב' הכרובים העליונים הם ודאי על ארון העדות שנקרא צדק, שהוא המלכות. שהיא הארון של העדות. ומי היא עדות. הוא יוסף, שהוא היסוד, ז"ש עדות ביהוסף שמו וגו'. ויוסף נקרא תורה שבכתב. והארון, שהוא המלכות, נקרא תורה שבעל פה.

יג) ת"ח כל אינון וכו': בוא וראה כל אלו האבות העליונים שאחוזים למעלה. שהם אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף, רמזים כולם בתורה שבכתב. תורת הויה, כי הם ששה קצוות של ז"א הנקרא הויה, שעליו כתוב תורת הויה, וע"כ כולם תורה שבכתב. ודוד, שהוא אחוז מחוץ להם, שהוא תורה שבעל פה. דהיינו המלכות. רמז בדברי קבלה. דהיינו

י) יוסף ידע ליה וכו': יוסף ידע את הקב"ה, מתוך המראה ההיא הנקראת, כל. דהיינו ספירת היסוד, שנקראת, כל. וע"כ נקרא יוסף כלכל, שכתוב ויכלכל יוסף, ונקרא יסוד עולם. דהיינו שכתוב, וצדיק יסוד עולם. והנה מכאן תראה, שאע"פ שחושב את יוסף לפני משה. עכ"ז הוא ספירת היסוד, ומשה ואהרן הם נצח והוד. ומה שחושב יוסף לפני משה ואהרן, הוא מחמת סדר לידתם. שלא היה על פי סדר הספירות.

יא) משה ואהרן אינון וכו': משה ואהרן הם שני הכרובים, שהקול של מעלה נשמע ביניהם, שה"ס ב' הכרובים שגל הכפורת. וע"כ נתנה התורה על ידיהם. ז"ש, ונועדתי לך שם ודברתי אתך וגו'. ואלו ב' (דפ"י דף כ"ו טור ג' י' טור ד')

ס ת ר י תולדות תורה ה

יד) ואיננו תרין כרובין עילאין, קיימין על ההוא סהדותא ^ק דארונא, הה"ד, ^ז והנצח וההוד, כי כל בשמים ובארץ, ודא איהו סיומא דשמיא ומזווג להאי ארץ.

טו) והכי הוא, דכל מה שברא קב"ה לעילא, ברא לקבליה לתתא. ויוסף אקרי עדות, הה"ד עדות ביהוסף שמו. ועל דא שמא דיוסף שלים בכלא לעילא ותתא.

טז) ועל דא תנינן, ארון דיוסף, וארון דשכינתא, בהדי הדדי הוּ אוליין במדברא, והוּ כולי עלמא ^ה אמרי מה טיבן של שני ארונות אלו. ^ו ומתיבין לון, קיים זה מה שכתוב בזה. קיי"ם ודאי, הה"ד ^מ וצדיק יסוד עולם, איהו קיומא דעלמא.

יז) אתא דוד דאיהו שביעאה, דאבהן אחיד בה, בהאי בת שבע, דאיהי ממלכה, ולא שביק לה לעלמין. הה"ד, ^נ ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכתוב, ^ס כסאו כשמש נגדי. וכל דא אוליף לן אורייתא, דכלהו אחידן בה בשכינתא ברזא דשבע.

יח) ת"ח, אברהם בוצינא קדמאה קדישא דעלמא, כד בעא ^ה לסלקא

חלופי גרסאות

^ק נ"א וארונה (קראקא). ^ר נ"א ליג אמרי (קראקא).
^ש נ"א ותיבין (קראקא). ^ת נ"א לאתקרבא כ"כנינתא (קראקא).

מסורת הזהר

ל) (דה"א כט) לעיל אית ז' צ"ח. מ) (משלי י') ב"א רפו צ"ג. נ) (יחזקאל לו) בהשמטות ח"ג שב. ס) (תהלים פט) שלח נה צ"י.

שבעה יומין עלאין

טז) ועל דא תנינן וכו': ועל כן למדנו, ארונו של יוסף, והארון של השכינה, דהיינו ארון העדות, היו הולכים ביחד במדבר. והיו אומרים כל העולם, מה טיבם של ב' ארונות אלו שהולכים יחד. ומשיבים להם, קיים זה מה שכתוב בזה. כי יוסף, שהוא יסוד קיים ודאי, דהיינו שהוא מאיר ומקיים את השכינה שהיא מלכות ז"ש, וצדיק יסוד עולם, כי היסוד, הוא קיום העולם שהוא מלכות.

יז) אתא דוד דאיהו וכו': בא דוד, שהוא שביעי. דהיינו המלכות, שהאבות חג"ת נה"י, אחוזים בה. בבת שבע הוּ שהיא ממלכה, ואינו עוֹב אותה לעולם. ז"ש, ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכתוב, וכסאו כשמש נגדי. וכל זה מלמדת אותנו התורה, שכולם, כל חג"ת נה"י, אחוזים בשכינה, בסוד שבע. (כנ"ל אות ז').

יח) ת"ח אברהם בוצינא וכו': בוא וראה, אברהם הוא הנר הראשון הקדוש של העולם, דהיינו ספירה ראשונה שהוא חסד, דז"א

הסולם

דהיינו בכתובים. ומשום זה נקראת המלכות קבלה, משום שמקבלת אור מתורה שבכתב, הנקראת צדיק, דהיינו יסוד, ונקרא יוסף, ונקרא כל.

יד) ואיננו תרין כרובין וכו': ואלו ב' הכרובים העליונים, שהם נצח והוד, עומדים על העדות ההיא שבארון, שהוא יסוד. כי נ"ה הם למעלה על היסוד. ז"ש, והנצח וההוד, ואח"כ, כי כל בשמים ובארץ שהוא יסוד. והיסוד הוא הסיום של השמים, שהם ז"א הנקרא שמים, כי היסוד הוא ספירה אחרונה דז"א, ומתחבר עם הארץ, שהיא המלכות. וע"כ כתוב כי כל, דהיינו יסוד, בשמים ובארץ, שהוא המחבר את השמים שהם ז"א עם הארץ שהיא המלכות.

טו) והכי הוא דכל וכו': וכך הוא, שכל מה שברא הקב"ה למעלה, ברא כנגדו למטה, ויוסף נקרא עדות. ז"ש, עדות ביהוסף שמו וגו'. וע"כ השם של יוסף, שלם בכל, למעלה בז"א, ולמטה, במלכות. (דפ"י דף כ"ו טור ד')

לדרגיה, לא יכיל, עד דסליק ואשתמודע באינון תלת דרגין עילאין דעליה, דההוא חולקא דיליה.

(יט) כיון דסליק ואשתמודע ליה לקב"ה, מגו אינון תלת דרגין, דעם אינון שבעה, דאיקרון כתר עליון חכמה בינה, ואינון שלימו דעשר ספירן, דאיקרי בהו קב"ה. וכיון דסליק א אח"כ באינון תלתא, דאינון עתיקא ואו"א, דנגיד מנהון נהירו לתתא, כדין אחיד לחולקיה, ההוא דרגא דתחתיהו דאינון תלתא, דאיקרי חסד.

(כ) וכלהו אדביק לון, מגו אספקלריא דשלטא בליליא, דבהו ג ממש לא הוה ב"נ דידע כלום. ועל דא תנינן, בן שלשה שנים, הכיר אברהם את בוראו, בן שלשה דייקא.

(כא) ות"ח, רזא דהני שלשה שנין, ולא ד פחות בגין דשכינתא איקרי בת שבע, ולא יכיל לאתקרבא בהדה, עד דסליק ה באינון תלת דרגין עילאין, דעם אינון ז, לאשתמודעא מגוון, ולאנתהרא בכל מאי דאיהו לתתא. וג' וז, הא עשר דרגין עילאין, רזא דשמא דקב"ה.

(כב) וכיון דהוה מתנהיר באינון שלשה, בעא לסלקא באינון שבע, ברזא דכתיב, ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן. ורזא דא רמיז לאבנימלך,

חלופי גרסאות

מסורת הזוהר

(ט) (בראשית כא) בהשמטות ח"ג שב. א ג"א ל"ג אח"כ (קראקא). ב ג"א ל"ג מן דאינון עד כדין (קראקא). ג ג"א ודאי (קראקא). ד ג"א יתיר (קראקא). ה ג"א לאשתמודעא מגוון ולאנתהרא לכל מאי דאיהו לתתא באינון תלת דרגין עילאין דעם אינון ז' וג' וז' הא עשר דרגין עילאין (וינציא) ג"א לאשתמודע מגו ולאנתהרא ולאנתהרא לכלא מאי דאיהו לתתא דאינון תלת דרגין עילאין עם אינון ז' וג' וז' הא עשר דרגין עילאין (קראקא).

שבעה יומין עילאין

הסולם

מאמר

עוד לא היה אדם, שידע בהם משהו. ועל זה למדנו. בן שלש שנים, דהיינו בג' ספירות הנקראים כח"ב, הכיר אברהם את בוראו. בן שלש שנים הוא בדיוק, שהם כח"ב.

(כא) ות"ח רזא דהני וכו': בוא וראה, הסוד של אלו שלש שנים ולא פחות, הוא משום שהשכינה נקראת בת שבע, שכלולה ז"ס חג"ת נהי"ם. ואינו יכול להתקרב אצלה, עד שעולה בג' מדרגות העליונות כח"ב, שהם על ז' הספירות, חג"ת נהי"ם, להיות נודע מתוכן. מכח"ב, ולהאיר בכל מה שהוא למטה, בז"ס חג"ת נהי"ם. וג' וז', הן עשר המדרגות העליונות, שה"ס השם של הקדוש ברוך הוא.

(כב) וכיון דהוה מתנהיר וכו': וכיון שהאיר מאלו שלש הספירות כח"ב, צריך להשתלם מאלו השבע, חג"ת נהי"ם, בסוד שכתוב, ויצב אברהם את שבע כבשות הצאן. הרומזות

דז"א, שנקרא עולם. כשרצה לעלות למדרגתו, לא יכול, עד שעלה והשיג באלו ג' מדרגות העליונות, שממעל לאותו החלק שלו, שהוא חסד, דהיינו כח"ב שהם למעלה מחסד.

(יט) כיון דסליק ואשתמודע וכו': כיון שעלה והשיג את הקב"ה, מתוך אלו ג' מדרגות, שהם עם אלו השבעה, הנקראים כתר עליון, חכמה, ובינה. והם השלמות של עשר הספירות, שהקב"ה נקרא בהם. וכיון שעלה אח"כ באלו הג', כח"ב, שהם מבחינת הפרצופין, עתיקא קדישא. ואבא ואמא, שמהם נמשך האור למטה, אז אחז לחלקו, המדרגה, שמתחתיהם של אלו הג', שנקראת חסד.

(כ) וכלהו אדביק לון וכו': וכולם, כל ג' המדרגות כח"ב, השיג אותם מתוך המראה ההיא השולטת בלילה, שהיא המלכות. כי בהם ממש, דהיינו בכח"ב עצמם במקומם, (דס"ז דף כ"ו טור ד')

דלא ו ישלטון עליהון בנוי, עד דישתלימו אינון שבעה זכאי קשוט בישראל, לקביל אינון שבעה דרגין * דלעילא.

(כג) כיון ז דישתלימו, יתיב עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה. בקיומא שלים. וייתי דוד, דאיהו שביעאה, ויתער לההיא בת שבע דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל, ויתפרע מנהון.

(כד) הה"ד, פ ויהי אחרי כן ויך דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. מאי ויהי אחרי כן. בתר דאשתלימו ישראל, והו כגוונא דלעילא, כדין ויך דוד את פלשתים ויכניעם. דהא עד השתא לא יכילו ישראל למיתבר תוקפיהון, ח והא איתערו חברייא בההוא מתג האמה, ואוקמוה. (כה) ות"ח, האי דרמז ליה אברהם בכבשות הצאן, ולא בעזים, ולא במילי אחריני. בגין דאינון מסטרא דחסד, מאינון ממנן דינקין מסטרא דחסד, ינקין לתתא אינון כבשים, תחת שולטניהון. ואברהם אחיד לחולקיה מדת החסד, וכולא ברזא דחכמתא.

(כו) וע"ד תנינן, מאן דשרי גו עאנא, לא מסתכן לעלמין. ואי איהו שרי גו עזינא, ורעי לון, כמה גרדיני נימוסין, יתבין לקבליה לאסטאה ליה, בגין דאינון מסטרא דדינא קשיא.

(כז) אבל כד אתא יצחק למגזר עמיה קיים, גזר עמיה פ בשבעה, דאתגלייא מגו ההיא בירא, דכתיב ג ויקרא אותה שבעה.

חלופי גרסאות

מסורת הזוהר

פ (ש"ב ח) בהשמטות ח"ג שב. ז (בראשית כו) ו ג"א יתפרעון מנהון עד דישתלימו (קראקא). ז ג"א דאשתלימו (קראקא). ח ג"א דהא (קראקא). ט ג"א בשכינתא (חיינצ'יא).

שבעה יומין עלאין

הסולם

מאמר

או ויך דוד את פלשתים ויכניעם. כי עד עתה לא יכלו ישראל לשבור כחם. וכבר עוררו החברים באותו מתג האמה מה פירוש, והעמידוהו.

(כה) ות"ח האי דרמז וכו' : ובוא וראה, זה שאברהם רמז לו, ז' הצדיקים, בכבשות הצאן, ולא בעזים, ולא בדברים אחרים, היינו משום שצאן הם מצד החסד, כי מאלו הממונים היונקים מצד החסד, יונקים למטה אלו הכבשים תחת ממשלתם. ואברהם אחז לחלקו את מדת החסד, וע"כ בחר בצאן. והכל הוא בסוד החכמה.

(כו) וע"ד תנינן מאן וכו' : וע"כ למדנו, מי ששוכן תוך צאן, אינו מסתכן לעולם. ואם הוא שוכן תוך עזים, ורועה אותם, כמה חוקרי דינים יושבים כנגדו להסטות אותו, משום שהם מצד הדין הקשה.

(כז) אבל כד אתא וכו' : אבל כשבא יצחק לכרות עמו ברית, כרת עמו בשבע, ספירות

הרומזות על חג"ת נהי"מ, וסוד זה רמז לאבימלך מלך פלשתים, שלא ישלטו עליו על הפלשתים בניו של אברהם, מטרם שישתלמו אלו שבעה צדיקי אמת בישראל, שהם אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד. שהם כנגד אלו שבע המדרגות שלמעלה, חג"ת נהי"מ.

(כג) כיון דישתלימו יתיב וכו' : כיון שישתלמו, ז' צדיקי אמת, ישב עולם התחתון, מלכות, כעין עולם העליון, ז"א, בקיום שלם. ויבא דוד, שהוא שביעי, ויעזרר לאותה בת שבע שלמעלה, שהיא המלכות, שתנקום נקמתם של ישראל ותהיה נפרעת מהם, מפלשתים.

(כד) הה"ד ויהי אחרי וגו' : ז"ש, ויהי אחרי כן ויך דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. מהו, ויהי אחרי כן, היינו, אחר שנשתלמו ישראל בו צדיקי אמת, והיו כעין חג"ת נהי"מ שלמעלה, (ספירי דף כ"ז סור ד' י) דף כ"ז סור א')

(כח) ת"ח, אברהם קרא לההיא בירא דמיין, באר שבע. יצחק קרא לה, שבעה. מה בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו דינא, וע"ד אוסיף בה ה'. וה' בכל אתר, מדת הדין. וסימנך, ה' הא דרכך בראש נתתי. הה"ד ויקרא אותה שבעה. דלא עבד בחורפן, כמה דעבד אבוה, וכלא ברוא דחכמתא, ואוסיף בה ה', לאחזאה דאיהי חולקיה.

(כט) ת"ח, כד ברא קב"ה עלמא, ברא ליה בדינא. כיון דחזא דלא מתקיים, שתף ביה חסד. הה"ד, ה' בהבראם, ביום עשות ה' אלהים, ואוקמוה באברהם איתקיים עלמא. בג"כ האי בירא, ביתא דעלמא, על שמיה איתקרי. הה"ד, ה' על כן קרא למקום ההוא באר שבע. אף על גב דהאי בירא אתדבק ביצחק, דכתיב ויקרא אותה שבעה. שמה באר שבע, סטרא דאברהם, ולא באר שבעה, הה"ד וימינו תחבקני.

(ל) ות"ח, ד' מאינן שבעה זכאי קשוט, כד בעו לאתקרבא בשכינתא, ברוא דשבע, כלהו איערעו בהאי באר, דלא פסקו מימיו לעלמין. (לא) אברהם כרי ה' לה להאי בירא, בגין דאיהו אוליף לכל בני עלמא, דיפלחון לקב"ה. וכיון דכרי ה' לה, אפיק מיין נבעין דלא פסקין לעלמין.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ק) (יחזקאל טז). ה' (בראשית ב) ב"א קצב צ"א. ונ"א ל"ג וסימנך הא דרכך בראש נתתי (קראקא).
 (ש) (שם כא) בהשמטות ח"ג שב : ח) (שם כו) לעיל
 אות רו צ"צ. א) (שיר ב) ב"א ר"ה צ"א.
 ח נ"א ל"ג בהבראם (קראקא). ז נ"א בהא (קראקא).
 ח נ"א ליה (דפיסום הראשונים). נ נ"א ליה (דפיסום הראשונים).

מאמר

הסולם

שבעה יומין עלאין

ספירות חג"ת נהי"מ. המתגלות מתוך באר ההיא, שהיא המלכות, שכתוב, ויקרא אותה שבעה.

(כח) ת"ח אברהם קרא וכו' : בוא וראה, אברהם קרא את באר המים ההיא, שה"ס המלכות, באר שבע. יצחק קרא אותה, שבעה. מה בין זה לזה. ומשיב, אלא משום שיצחק אחז לחלקו מדרגת הפחד, שהוא דין, ע"כ הוסיף בה ה', כי ה' בכל מקום, היא מדת הדין. וע"כ הוסיף בה ה'. שקראה שבעה. וסימנך. הא דרכך בראש נתתי. ז"ש ויקרא אותה שבעה, שלא עשה כריתת הברית בכבשים כמו שעשה אביו, משום שכבשים הם מדת החסד כנ"ל. והכל הוא בסוד החכמה, שהוסיף בה ה', להראות שהדין הוא חלקו.

(ל) ות"ח ד' מאינן וכו' : ובוא וראה, ארבעה, מאלו ז' צדיקי אמת, כשרצו להתקרב אל השכינה, בסוד שנקראת שבע, דהיינו בהתכללות ז"ס חג"ת נהי"מ, פגשו כולם באיתה באר, שאין מימיה פוסקים ממנה לעולם. שה"ס המלכות השלמה מצד היסוד הדבוק בה.

(לא) אברהם כרי לה וכו' : ומפרש דבריו, אברהם כרה את הבאר הזו, כלומר, שהוא יסד אותה, משום שהוא לימד את כל בני

(כט) ת"ח כד ברא קב"ה וכו' : בוא וראה, כשברא הקב"ה את העולם ברא אותו בדין, כיון שראה שאינו מתקיים חיבר עמו החסד. ז"ש בהבראם ביום עשות ה' אלקים. שהיה הוא חסד ואלקים הוא דין, וחברט יחד. (דפו"י דף כ"ז טור א')

(לב) וכיון דמת אברהם, מה כתיב. א וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם. בארת כתיב, וחד הוה, דכתיב באר שבע, וקרו ליה בארות, דמשמע דסגיאין הוו. בגין דהאי בירא, מתחזי לון לאבהן בכל דוכתא דהוו אזלין, והוה מתחזי לון כבירין סגיאין.

(לג) כיון ב דמילאו פלשתים עפרא, רזא דאהדרו בני עלמא לע"ז, הוה עלמא שמם, דלית דידע לקב"ה. כיון דאתא יצחק, מה כתיב. וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מאי וישב. אלא דאתיב עלמא לתיקוניה, ואוליף לון לבני עלמא דידעון לקב"ה. הה"ד, א ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו.

(לד) ו וישב יצחק עם באר לחי רא"י, האי בירא ממאן הוא. ממאן דכל חיין עילאין ותתאין וקיומיהון תליין ביה. וחזי כלא. הה"ד, א ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא.

(לה) ות"ח, אינון עבדי יצחק * בגין דאינון מסטרא דדינא קשייא, כד חפרו פ לה, מה כתיב. שטנה. והא אוקמוה. עד דאתא איהו ה ויחפר באר אחרת וגו', ויקרא שמה רחובות ודאי. אבל עבדי אביו, בגין דכלהו אתיין מסטרא דימינא, לא הוה שטנא בעלמא, ולא נפיק דינא בהאי בירא, לאשטנא לון, כד לא ז מכשרי עובדיהון.

חלופי גרסאות

מסורת זוהר

ב (בראשית כו). ג (שם כה) חיי שרה סא צ"ד.   ס נ"א דמליה (דפוסים הראשונים). ע נ"א ל"ג וישב
 ד (דניאל ב) בא כג צ"ו ת"ז תכ"א ס : ז"ח כו   יצחק עם באר לחי ראי (דפוסים הראשונים). פ נ"א
 ט"ב שכי"ט. ה (בראשית כו) תולדות מר צ"א.   ליה (דפוסים הראשונים). צ נ"א כשרי (קראקא).

שבעה יומין עלאין

הסולם

מאמר

בימי אברהם אביו. מהו. וישב. היינו שהחזיר העולם לתקונו, כי לימד לבני העולם שידעו את הקב"ה. ז"ש, ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלקים את יצחק בנו.

(לד) וישב יצחק עם וגו' : וישב יצחק עם באר לחי ראי. שואל, באר ההיא ממי היא. ומשיב, היא ממי שכל החיים העליונים והתחתונים וקיומם תלויים בו, ורואה הכל. שהוא החכמה, כלומר, שה"ס המלכות בעת שמאירה בחכמה הנקראת ראייה, וע"כ נקראת באר לחי ראי. ז"ש, ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא.

(לה) ות"ח אינון עבדי וכו' : ובוא וראה, אלו עבדי יצחק, משום שהם מצד דין הקשה, ע"כ כשחפרו אותה, מה כתוב, שקראו שמה שטנה. וכבר העמידה. עד שהוא בא ויחפר באר אחרת, ויקרא שמה רחובות. רחובות ודאי

בני העולם, שיעבדו להקב"ה. וכיון שכרה אותה, הוציאה מים חיים שאינם נפסקים לעולם.

(לב) וכיון דמת אברהם וכו' : וכיון שמת אברהם, מה כתוב, וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם סתמום פלשתים. שואל, כתוב בארות. והלא אחת היתה, שכתוב, באר שבע. וקרא אותה בארות. שמשמע שהרבה היו. ומשיב, משום שאותה הבאר נראית לאבות בכל מקום שהיו הולכים. ע"כ היתה נראית להם, כבארות רבות.

(לג) כיון דמלאו פלשתים וכו' : כיון שהפלשתים מלאו את הבארות בעפר, שהוא סוד, שבני אדם חזרו לעבוד עבודה זרה, היה העולם שמם שלא היה מי שידע את הקב"ה. כיון שבא יצחק, מה כתוב, וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו (דפו"י דף כ"ז סור א' י' סור ב')

לו) ומהאי בירא, איהו פתחא למינדע ליה לקב"ה. הה"ד, פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה. ועד דלא סליק יצחק מעלמא, בריך ליה ליעקב, ושלחיה לחרן, לאזדוגא. וכד אזיל לחרן מה כתיב. וירא והנה באר בשדה, כיון דחזא יעקב יקרא דקב"ה, מגו ההוא בירא, דאקרי באר שבע. כדין אל ללבן, אעבדך שבע שנים ברחל בתך. הקטנה דייקא.

לז) ת"ח, לקבל אינון שבעה זכאין, פקיד קב"ה. באורייתא, לקרבא קרבן מוסף, בשבע זמנין בשתא. בגין לאוספא להו עדונין ותפנוקין מבי מלכא, דישבעון אבהן בקדמיתא, ובתר כן בנין. ואינון ז' זמנין ולא יתיר. לח) בשבתא לקבל צדיק יסוד עולם, דאקרי כל, ואקרי שבת, לאוספא ליה עידונין ממוחא סתימאה, ובריש ירחא, לקבל כנסת ישראל, דאתקריאת סיהרא.

לט) ובט"ו יומא לירחא קדמאה, לקביל אברהם אבוהון, דאחיד במדת החסד, ואקרי ראשון. ובעצרת דבחדש הג', דאתייהיבת ביה אורייתא בשבעה קולות, לקביל יעקב, דאיהו תליתאי לאבהן. ואחיד בקול קול יעקב. ובראש

חלופי גרסאות

ק ג"א ועוד (קראקא). ר ג"א מוסף הקטנה הקטנה (דפוסים הראשונים). ש ג"א באורייתא (דפוסים הראשונים).

מסורת הזוהר

1) (תהלים קיח) ב"א שלט צ"ג. ז) (בראשית כט) ויצא מד צ"ב.

שבעה יומין עלאין

כי מוסף ה"ס תוספת. שהאבות, עהם חג"ת. ישבעו בתחילה, ואחר כך הבנים. עהם נה"מ. והם ז' פעמים בשנה. ולא יותר. לח) בשבתא לקבל צדיק וכו' : ומפרש את ז' המוספין. בשבת מקריבים קרבן מוסף כנגד צדיק יסוד עולם, הנקרא כל, ונקרא שבת להוסיף לו עידונים ממוחא סתימאה דא"א. ובר"ח מקריבים קרבן מוסף, כנגד כנסת ישראל שהיא המלכות, הנקראת לבנה. ונתבארו ב' מוספים, שכנגד יסוד ומלכות. שיוסף ודוד אחוז בהם.

לט) ובט"ו יומא לירחא וכו' : ובחמשה עשר יום לחדש הראשון מקריבים קרבן מוסף. כנגד אברהם אביהם, האחוז במדת החסד, ונקרא ראשון. ובעצרת שבחדש השלישי, שניתנה בו התורה בו' קולות, שבמזמור הבו לה' בני אלים, מקריבים בו מוסף כנגד יעקב, שהוא שלישי לאבות, ואחוז בקול קול יעקב. שהוא תפארת, הנקרא קול, ונקרא יעקב. ובראש השנה, מקריבים קרבן מוסף, כנגד יצחק שגולד בו. וברה"ש, שהוא גבורה. ואנו מזכירים בו עקדת יצחק. והוא יום הדין, כנגד מדת הדין שאחוז בה

הסולם

ודאי, שפסק הדין ממנה. אבל עבדי אביו, משום שכולם באו מצד הימין, שהוא חסד, לא היתה שטנה בעולם. והדין לא יצא בבאר ההיא להשטין אותם, כשמעשיהם אינם כשרים.

לו) ומהאי בירא איהו וכו' : ומבאר הזו, הוא הפתח, לדעת את הקב"ה, ז"ש, פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה יה. ומטרם שנסתלק יצחק מן העולם, ברך את יעקב, ושלחו לחרן לישא אשה. וכשבא לחרן מה כתוב, וירא והנה באר בשדה. כיון שראה יעקב את כבודו של הקב"ה, שה"ס חכמה הנקראת ראיה, מתוך הבאר הזו, הנקראת באר שבע, דהיינו המלכות כנ"ל, או אמר ללבן אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה. הקטנה בדיוק, דהיינו המלכות הנקראת רחל, שהיא בבחינת למטה מחזה דז"א. ולא הגדולה, שה"ס לאה, דהיינו הנוקבא דז"א שלמעלה מחזה שלו.

לז) ת"ח, לקבל אינון וכו' : בוא וראה, כנגד אלו שבעת הצדיקים, צוה הקב"ה בתורה, להקריב קרבן מוסף בו' פעמים בשנה. כדי להוסיף להם עידונים ומעדנים מבית המלך. (דע"ז דף כ"ו טור ב')

ס ת ר י   תולדות   תורה   יא

השנה, לקביל יצחק, דאתיליד ביה, ואנן ה מדכרינן ביה עקדת יצחק, ואיהו יומא דדינא, לקבל מדת הדין דאחיד בה.
(מ) ביום הכפורים, לקביל משה, דקביל קב"ה ביה צלותיה, וחס על ישראל, ואהדר ליה א לוחי אורייתא. בחג הסכות, לקביל אהרן, דבזכותיה הוו אזלין שבעה עננין, דחפן על ישראל כסכות, ובג"כ אינון עבדין סוכה. וכל אורייתא, כמה רזין עילאין סתימין בה, וכד אלין שבעה מתוספין בברכאן, כל עלמא בשלימו סגיאה. ב

חלופי גרסאות

ת נ"א מדכרין (דפוסים הראשונים). א נ"א ל"ג לוחי (דפוסים הראשונים). ב בדפו"י כתבו עד כאן.

מאמר	הסולם	שבעה יומין עלאין
בה. ונתבארו ג' מוספים, כנגד אברהם יצחק יעקב שהם חג"ת. (מ) ביום הכפורים לקבל וכו': ביה"כ, מקריבים בו מוסף, כנגד משה, שהוא נצח, שבו, ביה"כ, קבל הקב"ה תפלתו, וריחם על ישראל והחזיר להם לוחות התורה, דהיינו לוחות השניות, בחג הסכות מקריבים בו מוסף, כנגד אהרן, שהוא הוד, שבזכותו היו הילכים (דפו"י דף כ"ז טור ב')	ז' עננים החופפים על ישראל בסוכות. ומשום זה הם עושים סוכה. ונתבארו ב' המוספים שכנגד משה ואהרן שהם נו"ה. וכל התורה כמה סודות עליונים סתומים בה. וכשאלו השבעה, חג"ת נהי"מ, מתוספים בברכות, נמצא כל העולם בשלמות גדולה.	סליק פרשת תולדות